הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תלג

צ בְּתוֹסְפוֹת שָׁם ח' (ד"ה הכא). ק מִשְׁנָה רִיש פְּסָחִים (כ.). וּכְרֵית הַלֵּל וּכְדִמְפָרֵשׁ לָהּ רַב שָׁם בִּגְמָרָא ח' (ע"ב) וְכֵן פְּסַק הָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ב' מֵהִלְכוֹת חָמֵץ (ה"ו) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. ר טוּר בְּשֵׁם הֵירוּשַׁלְמִי (פ"א ה"א).

גַּל, (לג) אֲפִלּוּ אֵינוֹ גָּבוֹהַּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים כְּדֵי חֲפִישַׁת הַכֶּלֶב, (לד) אֵין צָרִיךְ לְבְדֹק תַּחְתָּיו, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ (לה) סַכָּנַת עַקְרָב (מ) שֶׁמְּצוּיִים בְּגַלִּים, חִישִׁינַן שֶׁמָּא (לו) אַחַר שֶׁנִּשְׁלִים בְּדִיקָתוֹ שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בְּמִצְוָה יְחַפֵּשׂ אַחַר מַחַט שֶׁנֶּאֱבַד לוֹ וְיָבֹא לִידֵי סַכָּנָה. וְהֵנִי מִלֵּי בְּסִתָם, צאֲבָל בְּיָדוּעַ שֶׁיֵּשׁ

שֶׁהַתִּינוֹקוֹת מַכְנִיסִים בָּהֶם חָמֵץ: **יא** [ש]הַמְכַבֵּד חַדְרוֹ (יא) בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בְּנִיסָן (מד) וּמְכַוֵּן לִבְדֹּק הֶחָמֵץ וּלְבַעֲרוֹ, וְנִזְהָר שֶׁלֹּא לְהַכְנִיס שָׁם עוֹד חָמֵץ, (מה) אַף עַל פִּי כֵן צָרִיךְ לִבְדֹּק (יב) בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר. הַגָּהּ: [*] וְכָל אָדָם (מו) צָרִיךְ לְכַבֵּד חֲדָרָיו קֹדֶם הַבְּדִיקָה (מרדכי ריש פסחים (סי' תקלו)). וְהַכִּיסִים אוֹ בָּתֵּי יָד שֶׁל בְּגָדִים (יג) (מז) שֶׁנּוֹתְנִים בָּהֶם לִפְעָמִים חָמֵץ (מח) צְרִיכִין בְּדִיקָה (מהר"י ווייל (סי' קנג)):

ש שָׁם בְּשֵׁם רַאֲבַ"ן (שו"ת סי' ז).

תלד דִּינִים הַנּוֹהֲגִים תֵּכֶף אַחַר הַבְּדִיקָה. וּבוֹ ד' סְעִיפִים:

א (א) (א) [א]אַחַר הַבְּדִיקָה יְהֵא נִזְהָר בֶּחָמֵץ (ב) שֶׁמְּשַׁיֵּר לְהַצְנִיעוֹ (ג) כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ בְּדִיקָה (ג) אַחֶרֶת, כְּגוֹן * אִם יִטְּלֶנּוּ עַכְבָּר בְּפָנָיו, אוֹ אִם יֶחְסַר לַחְמוֹ כְּגוֹן שֶׁיַּנִּיחַ עֶשֶׂר כִּכָּרוֹת וְיִמְצָא תֵּשַׁע, אֲבָל בִּסְתָם שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם חָסֵר מִמֶּנּוּ אִם לָאו, לֹא. [ב]וְאִם כָּפָה עָלָיו כְּלִי וְלֹא מְצָאוֹ, (ג) (ד) אֵין צָרִיךְ

א, מִשְׁנָה פְּסָחִים י' (ע"ב) וּכְדִמְפָרֵשׁ לָהּ רָבָא וְרַב מָרִי שָׁם דַּף ט' (ע"ב). ב יְרוּשַׁלְמִי (פ"א ה"ג) כְּתָבוֹ הָרֹא"ש שָׁם (סי' יג).

בְּאֵר הֵיטֵב

בָּזֶה לִבְדֹּק הַבַּיִת הַכְּנֶסֶת, רַק סַגִּי לְהוּ בְּכִבּוּד בְּעָלְמָא בַּיּוֹם. וְרָאוּי לְהַזְהִיר עַל זֶה הַשַּׁמָּשִׁים שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְכֵן כָּתַב מַהֲרִי"ל (הל' בדיקת חמץ). וְכָתַב עוֹד דִּבְיֵשׁ מְקוֹמוֹת מַכְרִיזִין אַחַר בְּדִיקַת בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁלֹּא יָבִיאוּ עוֹד שָׁם הַתִּינוֹקוֹת עִם חָמֵץ: **יא** (יא) **בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר.** דַּוְקָא בַּיּוֹם, אֲבָל אִם בָּדַק בְּלֵיל שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִבְדֹּק בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסָעִיף קָטָן א': (יב) **בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר.** וְאַכְסַדְרָה אִם בָּדַק בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְאוֹר הַחַמָּה, יָצָא, מִיהוּ עַל כָּל פָּנִים יֵשׁ לִבְדֹּק חֶדֶר אֶחָד בַּלַּיְלָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"כ): (יג) **שֶׁנּוֹתְנִים בָּהֶם.** וּמִי שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ בְּכָךְ אֵין צָרִיךְ בְּדִיקָה. דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ה) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כב). וְחֹק יַעֲקֹב (ס"ק כו) מַחְמִיר, עַיֵּן שָׁם:

א (א) **אַחַר הַבְּדִיקָה.** לָאו דַּוְקָא, דְּהוּא הַדִּין קֹדֶם הַתְּחָלַת הַבְּדִיקָה יַצְנִיעַ הֶחָמֵץ שָׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל, דְּאוּלַי יִתְחַסֵּר לַחְמוֹ תּוֹךְ הַבְּדִיקָה וִיהֵא צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִבְדֹּק מַה שֶּׁבָּדַק כְּבָר. בַּ"ח (ס"א) וְחֹק יַעֲקֹב (סק"א) וְהַיַּד אַהֲרֹן (הגה"ט) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וּבְחִנָּם הִשִּׁיג עָלָיו הַט"ז (סק"א) בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם. וְהָעוֹלָם אֵין מַצְנִיעִין אֶלָּא הֶחָמֵץ שֶׁמּוֹצְאִין בִּשְׁעַת בְּדִיקָה, אֲבָל שְׁאָר הֶחָמֵץ מוֹלִיכִין אָנָה וָאָנָה וְלָאו שַׁפִּיר עָבְדִי. אַחֲרוֹנִים: (ג) **אַחֶרֶת.** [הוּא הַדִּין דְּצָרִיךְ אָז לְבַטֵּל שֵׁנִית. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן) בְּשֵׁם רַ"ן (ה. ד"ה ומה)]. וּמִכָּל מָקוֹם אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית. חֹק יַעֲקֹב (סק"ג): (ג) **אֵין צָרִיךְ.** אִם אִי אֶפְשָׁר לְתִינוֹק לִטְלוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יא [בהג"ה] **וְכָל אָדָם צָרִיךְ לְכַבֵּד כו'.** וְלָכֵן מְקִלִּין הֲמוֹנֵי עַם לִבְדֹּק דֶּרֶךְ הַעֲבָרָה בְּלִי חִפּוּשׁ הֵיטֵב בְּחוֹרִין וּסְדָקִין, לְפִי שֶׁתְּחִלָּה מְכַבְּדִין וְרוֹחֲצִין וּמְנַקְּרִין הַכֹּל הֵיטֵב. וַאֲפִלּוּ רוֹחֲצִין וּמְנַקְּרִין עַל יְדֵי אֵינָם יְהוּדִים, מִסְתַּבְּרָא דְּנָאֱמָנִים, דְּאַנְּקִיּוּתָא קָפְדִי וְלֹא מָרְעִי נַפְשַׁיְיהוּ. כֵּן כָּתַב בְּשׁוּ"ת שֶׁבְּסוֹף חִדּוּשֵׁי מַהֲרִי"ש (פנים מסבירות ארבע שיטות) לִפְסָחִים (סי' יב):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בַּיּוֹם, וְלֹא יָפָה הֵם עוֹשִׂים, וְצָרִיךְ לְהַזְהִירָם עַל כָּךְ שֶׁיְּקַיְּמוּ מִצְוַת חֲכָמִים כְּתִקּוּנָהּ. (נג) וִיכוֹלִים לְבָרֵךְ עַל בְּדִיקָה זוֹ, (נג) אֲבָל אֵין צָרִיךְ לְבַטֵּל אַחַר הַבְּדִיקָה, לְפִי שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְבַטֵּל וּלְהַפְקִיר חָמֵץ שֶׁאֵינוֹ שֶׁלָּהֶם. וְאִם עָבַר וְלֹא בָּדַק הַבָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת בְּלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר, (נד) יָכוֹל לְבָדְקָם לְכַתְּחִלָּה בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְאוֹר הַיּוֹם, וְאֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק לְאוֹר הַנֵּר, לְפִי שֶׁדֶּרֶךְ לְהַרְבּוֹת בָּהֶם חַלּוֹנוֹת וְיֵשׁ בָּהֶם אוֹרָה גְּדוֹלָה, וְדִינָם כְּדִין אַכְסַדְרָה שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסָעִיף א' [אַחֲרוֹנִים]. אָכֵן לְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן ז' דְּאִם יֵשׁ זְכוּכִית בַּחַלּוֹנוֹת שׁוּב אֲפִלּוּ נֶגֶד הַחַלּוֹן מַמָּשׁ אֵין דִּינוֹ כְּאַכְסַדְרָה, אִם כֵּן הָכִי נַמִי בָּעִינַן שֶׁכְּשֶׁבּוֹדְקָם בַּיּוֹם לְאוֹר הַחַמָּה יִפְתַּח הַחַלּוֹנוֹת: **יא** (מד) **וּמְכַוֵּן.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (נה) לֹא מִבַּעְיָא בִּסְתָם שֶׁאֵין חֶזְקָתוֹ מִתְכַּבֵּד, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם מְכַוֵּן לְשֵׁם בְּדִיקָה גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי: (מה) **אַף עַל פִּי כֵן צָרִיךְ לִבְדֹּק וְכו'.** שֶׁהַכִּבּוּד אֵינוֹ בְּדִיקָה גְּמוּרָה, שֶׁמָּא נִשְׁתַּיֵּר חָמֵץ בְּאֵיזֶה גֻּמָּא. וַאֲפִלּוּ אִם בָּדַק לְאוֹר הַנֵּר בַּחוֹרִין וּבַסְּדָקִין גַּם כֵּן צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִבְדֹּק בַּלַּיְלָה כְּכָל יִשְׂרָאֵל, (נו) שֶׁלֹּא לְחַלֵּק בֵּין בְּדִיקָה לִבְדִיקָה [כָּל זֶה מִתְבָּאֵר מִתּוֹךְ דִּבְרֵי תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (ח"א סי' קלג) בְּשֵׁם מָרְדְּכַי (פ"א סי' תקלה)]. (נז) וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסָעִיף א' (סק"א), בְּלָאו הָכִי אֵין לִסְמֹךְ אַבְדִּיקַת הַיּוֹם אֲפִלּוּ הָיָה לְאוֹר הַנֵּר, שֶׁהַנֵּר אֵין מֵאִיר בַּיּוֹם כָּל כָּךְ כְּמוֹ בַּלַּיְלָה: (מו) **צָרִיךְ לְכַבֵּד חֲדָרָיו.** דְּלֹא מִבְדַּק שַׁפִּיר בְּלֹא כִּבּוּד. וְהַמִּנְהָג לְכַבֵּד כָּל הַבַּיִת וְהַחֲדָרִים בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לַעֲשׂוֹת הַבְּדִיקָה כַּדִּין בִּתְחִלַּת לֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן תל"א סָעִיף א'. וּבִשְׁעַת בְּדִיקָה הַמִּנְהָג לִטֹּל נוֹצוֹת וּלְכַבֵּד הֵיטֵב בִּמְקוֹם הַחוֹרִים וְהַסְּדָקִים לִגְרֹר מִשָּׁם הֶחָמֵץ עִם הַנּוֹצָה: (מז) **שֶׁנּוֹתְנִים בָּהֶם לִפְעָמִים חָמֵץ.** [א]וַאֲפִלּוּ הוּא אוֹמֵר בָּרִי לִי שֶׁלֹּא נִתַּן בָּהֶם חָמֵץ, דְּמִלְּתָא דְּלֹא רַמְיָא עֲלֵיהּ הוּא וְלָאו אַדַּעְתֵּיהּ, וְלָכֵן צָרִיךְ בְּדִיקָה. וְהָעוֹלָם נוֹהֲגִין רַק לְנַעֵר הַכִּיסִים בִּשְׁעַת הַבִּעוּר, [ב]וְנָכוֹן לִבְדֹּק אוֹתָם בִּשְׁעַת הַבְּדִיקָה, וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְנַעֲרָם בִּשְׁעַת הַבִּעוּר שֶׁמָּא חָזַר וְהִכְנִיס בָּהֶם מֵחָמֵץ שֶׁאָכַל אַחַר הַבְּדִיקָה [אַחֲרוֹנִים]: (מח) **צְרִיכִים בְּדִיקָה.** בֵּין מִשֶּׁלּוֹ וּבֵין מִשֶּׁל הַתִּינוֹקוֹת שֶׁבַּבַּיִת:

א (א) **אַחַר הַבְּדִיקָה.** וְהוּא הַדִּין (א) בִּשְׁעַת הַבְּדִיקָה יַצְנִיעַ הֶחָמֵץ שָׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל, דְּיֵשׁ לָחֹשׁ דִּלְאַחַר שֶׁהִשְׁלִים לִבְדֹּק זָוִית אַחַת וְיֵלֵךְ לִבְדֹּק זָוִית אַחֶרֶת יִטֹּל עַכְבָּר לְפָנֵינוּ וְיִגְרְרֶנּוּ לַזָּוִית שֶׁכְּבָר בָּדַק: (ב) **שֶׁמְּשַׁיֵּר.** לַאֲכִילָתוֹ, (ג) וְהוּא הַדִּין הֶחָמֵץ שֶׁמּוֹצֵא בִּבְדִיקָתוֹ וּמַנִּיחוֹ כְּדֵי לְבַעֵר לְמָחָר. (ג) וְהָעוֹלָם אֵין מַצְנִיעִים אֶלָּא הֶחָמֵץ שֶׁמּוֹצְאִין בִּשְׁעַת בְּדִיקָה, אֲבָל שְׁאָר הֶחָמֵץ אֵין נִזְהָרִין בָּהֶן וּמוֹלִיכִין אָנָה וָאָנָה, (ד) וְלֹא שַׁפִּיר עָבְדִי: (ג) **כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ בְּדִיקָה וְכו'.** וּמִכָּל מָקוֹם (ה) אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית עַל בְּדִיקָה זוֹ. וְאִם בָּדַק וְלֹא מְצָאוֹ, (ו) צָרִיךְ לְבַטֵּל פַּעַם אַחֶרֶת, דְּזֶה הֶחָמֵץ שֶׁגָּרַר הָעַכְבָּר אַחַר הַבְּדִיקָה לֹא הָיָה בִּכְלַל הַבִּטּוּל, שֶׁהֲרֵי שִׁיֵּר אוֹתוֹ לְמַאֲכָלוֹ אוֹ כְּדֵי לְבַעֲרוֹ לְמָחָר. (ז) וּמִיהוּ אָנוּ נוֹהֲגִין בְּלָאו הָכִי לְבַטֵּל שֵׁנִית בִּשְׁעַת הַשְּׂרֵפָה: (ד) **אֵינוֹ צָרִיךְ לִבְדֹּק.** וְדַוְקָא (ח) בְּהִנִּיחַ בְּמָקוֹם גָּבֹהַּ שֶׁאֵין יַד הַתִּינוֹקוֹת

בֵּאוּר הֲלָכָה

הָרוֹאֶה אֶת הַפֶּתַח וְאֶת הַקּוֹרָה כְּרֵב, וְהַשְּׁנִיָּה שֶׁלִּפְנִים הֵימֶנָּה הָרוֹאֶה אֶת הַתִּקְרָה לְבַד], וְכֵן פֶּסֶק בְּרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל שֶׁלְּפָנֵינוּ (שם). [אָכֵן מַה דְּאִיתָא שָׁם בְּסוֹף דְּבָרָיו אֵלּוּ שְׁנֵיהֶם בּוֹדֵק מִשְּׁמֵי קוֹרָה וְעַד הַקַּרְקַע וְדַיּוֹ צָרִיךְ עִיּוּן, דְּלִכְאוֹרָה סוֹתֵר דְּבָרָיו הָרִאשׁוֹנִים. וְנִרְאֶה לִי דְּכַוָּנָתוֹ דְּרַק אֵלּוּ שְׁנֵי הַשּׁוּרוֹת בּוֹדֵק מִכָּל הֶחָבִיּוֹת שֶׁמִּשְּׁמֵי קוֹרָה וְעַד הַקַּרְקַע. וְתֵדַע דְּאִם נְפָרֵשׁ דְּבָרָיו כִּפְשׁוּטוֹ, מַאי וְדַיּוֹ דְּקָאָמַר, הֲלֹא אִם כֵּן שְׁמוּאֵל מַחְמִיר יוֹתֵר מִדְּרַב]. **וְכֵן הוּא גַם כֵּן דַּעַת בַּעַל הָעִטּוּר** (ח"ב דף קיח:) **כִּשְׁמוּאֵל, וְגַם הָרַמְבַּ"ם גּוֹפָא בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה** (פ"א מ"א) **פֶּסֶק כִּשְׁמוּאֵל, וְכֵן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א** (ס"ק יז) **מַשְׁמַע גַּם כֵּן שֶׁמְּצַדֵּד כְּשִׁיטָה זוֹ, וְהֵבִיא שָׁם שֶׁכֵּן הוּא גַם כֵּן דַּעַת הָרַאֲבִי"ה** (ח"ב פסחים סי' תמב). [אָכֵן מַה שֶּׁהֵבִיא שָׁם שֶׁכֵּן הִיא גַם כֵּן דַּעַת הָרִי"ף (ד:), בְּהַגָּהַת הַבַּ"ח (שם אות א) מַקִּיף עַל אֵלּוּ הַשּׁוּרוֹת שֶׁבָּרִי"ף שֶׁאֵינָם מֵהָרִי"ף, עַיֵּן שָׁם]. **וְקָשֶׁה לִדְחוֹת דַּעַת כָּל הָנֵי רַבָּוָתָא הַנַּ"ל,** וּבִפְרָט שֶׁהָרַמְבַּ"ם גּוּפָא לֹא בְּרִירָא לֵהּ דָּבָר זֶה כֻּלֵּי הַאי וְכַנַּ"ל:

א * אִם יִטְּלֶנּוּ עַכְבָּר בְּפָנָיו. וְלֹא אָמְרִינַן דְּעַכְבָּר אֲכָלָתוּ, דִּסְפֵק אֲכִילָה אֵינוֹ מוֹצִיא מִידֵי וַדַּאי חָמֵץ [גְּמָרָא (ט.)]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(נג) הַגְּרַ"ז (סל"ו): (נג) פְּרִי חָדָשׁ: (נד) **מִכָּל מָקוֹם בְּחוֹרִין וּבִסְדָקִין צָרִיךְ לִבְדֹּק בְּנֵר,** דְּלֹא עֲדִיפָא מֵחָצֵר דְּאֵין לוֹ גַּג לְמַעְלָה וַאֲפִלּוּ הָכִי צָרִיךְ לִבְדֹּק בְּחוֹרִין וּבִסְדָקִין וְכַנַּ"ל: **יא** (נה) הַגְּרָ"א: (נו) **וּלְטַעַם זֶה אִם שִׁיֵּר חֶדֶר אֶחָד לִבְדֹּק אוֹתוֹ כַּדִּין בַּלַּיְלָה שַׁפִּיר דָּמֵי, כֵּן כָּתַב בִּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן** (ח"א סי' קלג). **[וְגַם דִּין זֶה אֵינוֹ בָּרוּר כָּל כָּךְ,** דְּיֵשׁ לוֹמַר שֶׁלֹּא תַּחֲלֹק קָאֵי אֵכֹל בַּיִת וּבַיִת], **אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁסִּיֵּם הַמָּגֵן אַבְרָהָם** (סק"כ) וַאֲפִלּוּ בָּדַק בַּיּוֹם וְכו' [וְהוּא מַה שֶּׁהֶעְתַּקְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ וְכו'], **לֹא מְהַנֵּי מַה שֶּׁיִּבְדֹּק בַּלַּיְלָה רַק חֶדֶר אֶחָד:** (נז) מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"כ):

א (א) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים כְּהַבַּ"ח (ס"א), וּדְלֹא כְּהַט"ז (סק"א): (ג) טַ"ז (שם) וְחֹק יַעֲקֹב (סק"ב): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ד) **וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם** (כלל קיט סכ"ג) **שֶׁכָּתַב דִּבְאֹפֶן זֶה לֹא יוֹעִיל לוֹ בְּדִיקָתוֹ, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּעַל יְדֵי זֶה שׁוּב אֵין שָׁם בְּדִיקָה כְּלָל, אַחֲרֵי שֶׁלֹּא הִשְׁגִּיחַ שֶׁיִּהְיֶה הֶחָמֵץ מֻנָּח מְשֻׁמָּר בְּמָקוֹם אֶחָד:** (ה) חֹק יַעֲקֹב (סק"ג) וּמְקוֹר חַיִּים (חי' סק"ב): (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם הָרַ"ן (ה. ד"ה ומה): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

ליקוטי דברי הרב: א] בשו"ע הרב (סמ"ג) כתב שמי שאין דרכו לתת חמץ בכיסיו אין צריכין בדיקה וניעור מעיקר הדין, והמחמיר תבוא עליו ברכה. **ב]** בשו"ע הרב (סמ"ב) כתב שאין צריך לבדקם ולנערם אלא בשעת הביעור, ואף אם רוצה להחמיר על עצמו ולבודקם בליל י"ד יחזור ויבדקם למחר.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah